

Alueellinen hyvinvointisuunnitelma 2026-2029

Vanhusneuvosto 09.12.2025 § 66

Valmistelija	hyvinvointipäällikkö Susanna Mutanen, p. 050 316 3441
Selostus asiasta	Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä 612/2024, 7 § määrittelee hyvinvointialueen tehtävät hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden (Hy-Te-Tu) edistämisessä. Hyvinvointialueen on seurattava asukkaitensa elinoloja, hyvinvointia ja terveyttä sekä niihin vaikuttavia tekijöitä alueittain ja väestöryhmittäin sekä raportoitava niihin kohdennetuista toimenpiteistä ja tilannekuvasta aluevaltuustolle vuosittain. Lisäksi hyvinvointialueella on valmistettava aluevaltuustolle valtuustokausittain laaja hyvinvointikertomus (laaja tilannekuva) ja -suunnitelma sekä neuvoteltava niistä kumppaneiden kanssa. Tästä kertomus- ja suunnitelman valmistelutyöstä vastaa hyvinvointi ja kumppanuudet palvelualue. Edellisen valtuustokauden lopulla (3/2025) laadittiin laaja hyvinvointikertomus, joka toimii samalla myös nykyisen valtuustokauden 2026-2029 alueellisen hyvinvointisuunnitelmatyön pohjana. Kertomuksessa on nostettu esille Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen määrittelmiä vähimmäistietoindikaattoreita sekä kertomukseen on kytketty myös kuntakohtaiset kuntakortit sisältäen hyvinvointialueen ja kuntien yhteisiä indikaattoreita tilannekuvan muodostamiseksi. Tämän kertomustyön pohjalta tälle valtuustokaudelle päivitetään alueellinen hyvinvointisuunnitelma, jossa määritellään keskeiset tavoitteet ja toimenpiteet hyvinvointialueelle sekä kuntien kanssa tehtävälle yhteistyölle. Suunnitelmatyön valmistelu aloitettiin keväällä heti laajan kertomustyön hyväksymisen jälkeen yhteistyössä lasten, nuorten ja perheiden-, ikääntyneiden-, työikäisten-, vammais- sekä terveydenhuollon palvelujohtajien, rakenteellisen sosiaalityön työryhmän ja verkoston, kuntien viranhaltijoiden ja hyte-koordinaattoreiden, HyTe-ohjausryhmän, sekä järjestöjen ja seurakuntien kanssa. Lisäksi asukasraadista on saatu eri painopisteisiin asukasnäkökulmaa. Valmistelussa varmistetaan kytkös hyvinvointialueen strategiaan ja palvelustrategiaan, erityisesti ehkäisevän työn näkökulmasta. Tavoitteiden valmistelussa huomioidaan hyte-kertoimen osatavoitteet, talousarvion osatavoitteet, yhdyspintayhteistyön osatavoitteet, terveyseroihin kohdentuvat osatavoitteet sekä sisäiseen integraatioon kohdennetut osatavoitteet. Hyvinvointialueen on neuvoteltava vuosittain kuntien, järjestöjen, seurakuntien ja palveluntuottajien kanssa hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämisen tavoitteista, toimenpiteistä, yhteistyöstä, seurannasta, toimintamalleista ja tiedonkulusta. Vuoden 2025 neuvotteluissa on määritelty yhteistä tavoitteen asetantaa palvelujen ja kuntien toimijoiden kesken. Tavoite neuvotteluissa on, että sovimme yhteisten tavoitteiden ja toimenpiteiden toteuttamisesta sekä niiden kirjaamisesta strategisiin suunnitelmiin sekä hyvinvointialueella että kunnissa. Samalla valmistellaan kevään 2026 neuvotteluja, joissa keskeistä on sopia tavoitteita edistävästä yhteistyöstä ja niihin kytkettävistä toimenpiteistä erityisesti yhdyspintayhteistyön osatavoitteiden osalta.

Keskeisenä yhteistyön tavoitteena on HYTE-kertoimen maksimointi sekä ehkäisevän työn painopisteen näkyväksi tekeminen. Alueellisen hyvinvointisuunnitelman on määrä valmistua päätöksentekoon keväällä 2026

Vaikutusten ennakkoarviointi

Vaikutusten ennakkoarviointi laaditaan alueellisen hyvinvointisuunnitelman valmistelun edetessä pidemmälle.

Toimivalta

Hallintosääntö 28 §
Toimintasääntö 2 §

Asian kokouks käsittely:

Vanhusneuvosto kävi aktiivisen keskustelun liittyen ikääntyneiden palveluihin ja osallistumiseen/osallistamiseen. Esille nousi huoli niistä ikääntyvistä, jotka eivät jostain syystä osallistu esim. ikääntyville suunnattuun toimintaan tai liiku kodin ulkopuolella. Vanhusneuvosto toivoo alueellisessa hyvinvointisuunnitelmassa panostettavan ikääntyneiden yksinäisyyden ehkäisyyn.

Vanhusneuvosto koki hyvänä asiana suunnitelman konkreettisuuden sekä valitut painopisteet.

Tuomo Virolainen liittyi kokoukseen klo 10:11 ja Aino Arponen klo 10:24 § 66 käsittelyn aikana.

Esittelijä	Palvelujohtaja, hyvinvointi ja kumppanuudet Peränen Nina
Päätösehdotus	Vanhusneuvosto kuulee alueellisen hyvinvointisuunnitelman luonnoksen esittelyn.
Päätös	Vanhusneuvosto kuuli alueellisen hyvinvointisuunnitelman luonnoksen esittelyn.
	Susanna Mutanen poistui kokouksesta klo 11:20 § 66 päätöksen jälkeen.

Nuorisovaltuusto 28.01.2026 § 6

Valmistelija hyvinvointipäällikkö Susanna Mutanen, p. 050 316 3441

Selostus asiasta

Yleistä

Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä 612/2024, 7 § määrittelee hyvinvointialueen tehtävät hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden (Hy-Te-Tu) edistämisessä. Hyvinvointialueen on seurattava asukkaattensa elinoloja, hyvinvointia ja terveyttä sekä niihin vaikuttavia tekijöitä alueittain ja väestöryhmittäin sekä raportoitava niihin kohdennetuista toimenpiteistä ja tilannekuvasta aluevaltuustolle vuosittain. Lisäksi hyvinvointialueella on valmisteltava aluevaltuustolle valtuustokausittain laaja hyvinvointikertomus (laaja tilannekuva) ja -suunnitelma sekä neuvoteltava niistä kumppaneiden kanssa. Tästä

kertomus- ja suunnitelman valmistelutyöstä vastaa hyvinvointi ja kumppanuudet palvelualue.

Edellisen valtuustokauden lopulla (3/2025) laadittiin laaja hyvinvointikertomus, joka toimii samalla myös nykyisen valtuustokauden 2026-2029 alueellisen hyvinvointisuunnitelmatyön pohjana. Kertomuksessa on nostettu esille Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen määritteliä vähimmäistietoindikaattoreita sekä kertomukseen on kytketty myös kuntakohtaiset kuntakortit sisältäen hyvinvointialueen ja kuntien yhteisiä indikaattoreita tilannekuvan muodostamiseksi.

Tämän kertomustyön pohjalta tälle valtuustokaudelle päivitetään alueellinen hyvinvointisuunnitelma, jossa määritellään keskeiset tavoitteet ja toimenpiteet hyvinvointialueelle sekä kuntien kanssa tehtävälle yhteistyölle. Suunnitelmatyön valmistelu aloitettiin keväällä heti laajan kertomustyön hyväksymisen jälkeen yhteistyössä lasten, nuorten ja perheiden-, ikääntyneiden-, työikäisten-, vammais- sekä terveydenhuollon palvelujohtajien, rakenteellisen sosiaalityön työryhmän ja verkoston, kuntien viranhaltijoiden ja hyte-koordinaattoreiden, HyTe-ohjausryhmän, sekä järjestöjen ja seurakuntien kanssa. Lisäksi asukasraadista on saatu eri painopisteisiin asukasnäkökulmaa.

Valmistelussa varmistetaan kytkös hyvinvointialueen strategiaan ja palvelustrategiaan, erityisesti ehkäisevän työn näkökulmasta. Tavoitteiden valmistelussa huomioidaan hyte-kertoimen osatavoitteet, talousarvion osatavoitteet, yhdyspintayhteistyön osatavoitteet, terveyseroihin kohdentuvat osatavoitteet sekä sisäiseen integraatioon kohdennetut osatavoitteet.

Hyvinvointialueen on neuvoteltava vuosittain kuntien, järjestöjen, seurakuntien ja palveluntuottajien kanssa hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämisen tavoitteista, toimenpiteistä, yhteistyöstä, seurannasta, toimintamalleista ja tiedonkulusta. Vuoden 2025 neuvotteluissa on määritelty yhteistä tavoitteen asetantaa palvelujen ja kuntien toimijoiden kesken. Tavoite neuvotteluissa on, että sovimme yhteisten tavoitteiden ja toimenpiteiden toteuttamisesta sekä niiden kirjaamisesta strategisiin suunnitelmiin sekä hyvinvointialueella että kunnissa. Samalla valmistellaan kevään 2026 neuvotteluja, joissa keskeistä on sopia tavoitteita edistävästä yhteistyöstä ja niihin kytkettävistä toimenpiteistä erityisesti yhdyspintayhteistyön osatavoitteiden osalta. Keskeisenä yhteistyön tavoitteena on HYTE-kertoimen maksimointi sekä ehkäisevän työn painopisteen näkyväksi tekeminen. Alueellisen hyvinvointisuunnitelman on määrä valmistua päätöksentekoon keväällä 2026.

Vaikutusten ennakkoarviointi

Vaikutusten ennakkoarviointi laaditaan alueellisen hyvinvointisuunnitelman valmistelun edetessä pidemmälle.

Toimivalta

Hallintosääntö 26 §
Toimintasääntö 2 §

Asian kokouskäsittely:

Susanna Mutanen liittyi kokoukseen § 6 käsittelyn alkaessa klo 17:56.

Nuorisovaltuusto kävi aktiivisen keskustelun hyvinvointisuunnitelmasta ja siihen liittyen mm. nuorten liikunta- ja urheilumahdollisuuksista eri kunnissa. Hyviä käytänteitä tuotiin esille ja etenkin koulujen tiloissa tarjottavia liikuntamahdollisuuksia pidettiin tärkeinä.

Esittelijä

Järjestämispäällikkö Virtanen Jarna

Päätösehdotus

Nuorisovaltuusto kuulee alueellisen hyvinvointisuunnitelman luonnoksen esittelyn ja evästää tarvittaessa valmistelijaa.

Päätös

Nuorisovaltuusto kuuli alueellisen hyvinvointisuunnitelman luonnoksen esittelyn ja antoi evästyksiä valmistelijalle.

Susanna Mutanen poistui kokouksesta § 6 käsittelyn jälkeen klo 18:37.

Nuorisovaltuusto 21.05.2026 § 20

Valmistelija

järjestämispäällikkö Virtanen Jarna p. 040 542 0875

Selostus asiasta

Yleistä

Käydään keskustelu Nuorisofoorumissa esillä olleista alueellisesta hyvinvointisuunnitelmasta sekä lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmasta, ja kootaan esiin nousseet näkökulmat.

Nuorisovaltuusto antaa lausunnon suunnitelmista elokuun kokouksessaan. Suunnitelmat menevät hyvinvoinnin ja terveyden lautakunnan käsittelyyn 16.9.2026 ja 6.10.2026 aluehallituksen käsittelyyn.

Toimivalta

Hallintosääntö 26 §

Toimintasääntö 2 §

Kokouskäsittely:

Työpajassa käytiin aktiivista keskustelua muun muassa liikunnallisesta elämäntavasta sekä siihen liittyvistä harrastusmahdollisuuksista Jyväskylässä ja muualla Keski-Suomessa. Keskustelua käytiin myös mielen hyvinvointia edistävästä palveluista ja niiden saatavuudesta. Lisäksi esille nousivat sähköpotkulaudat sekä toiveet kaupunkipyöräjärjestelmän lisäämiseksi Jyväskylässä. Keskustelussa nousi esille myös kypärän käyttö, josta nuorisovaltuusto tekee kannanoton. Kananottoa valmistelee syksyn kokousta varten nuorisovaltuuston puheenjohtajisto muiden asiasta kiinnostuneiden nuorisovaltuustolaisten kanssa.

Esittelijä

Järjestämispäällikkö Virtanen Jarna

Päätösehdotus Käydään keskustelu alueellisen hyvinvointisuunnitelman sekä lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman painopisteistä ja tavoitteista.

Päätös Nuorisovaltuusto kävi keskustelun alueellisen hyvinvointisuunnitelman sekä lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman painopisteistä ja tavoitteista ja päätti tehdä kannanoton kypärän käytöstä.

Nuorisovaltuusto 26.08.2026 § 30
1768/00.01.01.01/2025

Valmistelija Hyvinvointipäällikkö Susanna Mutanen p. 050 3163441

Selostus asiasta

Yleistä

Alueellisen hyvinvointisuunnitelma on nimeltään ”Hyvinvoiva keskisuomalainen” ja se on strateginen asiakirja, joka ohjaa Keski-Suomen hyvinvointialueen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työtä niin hyvinvointialueen palveluissa kuin kumppanien kanssa tehtävässä yhdyspintatyössä. Lisäksi siihen liitetään hyvinvointialueen alueellinen lasten ja nuorten suunnitelmaa sekä suunnitelma ikääntyneen väestön hyvinvoinnin edistämiseksi.

Alueellisen hyvinvointisuunnitelman tavoitteet ja yhdyspinta on neuvoteltu vuosien 2025 ja 2026 aikana alueen kuntien, järjestöjen ja seurakuntien kanssa. Keväällä 2026 tavoitteet on konkreetisoitu toimenpiteisiin ja mittareihin hyvinvointialueen sosiaali- ja terveystalouden kanssa. Ne on kuvattu alueellisen suunnitelman sosiaali- ja terveystalouden osiossa. Lisäksi vuonna 2025 kuntaneuvotteluissa sovitut tavoitteet on tänä keväänä täsmennetty yhdyspintayhteistyön toimenpiteiden osalta tarkemmalle tasolle yhteistyökumppaneiden kanssa. Yhdyspintayhteistyön tavoitteita on kuvattu alueellisen suunnitelman alueellisessa yhdyspintaosiossa. Lisäksi alueellisessa hyvinvointisuunnitelmassa on huomioitu alueen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen asiantuntijateemaverkostojen tekemät nostot osasuunnitelmakokonaisuuksina, joita on huomioitu tavoitteiden ja toimenpiteiden asetannassa.

Keski-Suomen asukkaat ovat voineet kommentoida alueellista suunnitelmaa kevään aikana Otakantaa.fi palvelussa. Kommentit ovat käsitelty sen lisäksi myös asiakasraadissa ja sen pohjalta suunnitelmaan on nostettu asiakasraadin huomioita siitä, miten keskisuomalaiset voivat itse edistää omaa terveyttään ja hyvinvointia sekä millaista tukea esimerkiksi hyvinvointialueen tai kunnan olisi tärkeä tarjota, jos omat keinot eivät ole riittäviä.

Alueellinen hyvinvointisuunnitelma on käsitelty tällä valtuustokaudella aiemmin nuorisovaltuustossa sekä vammaisten ja ikääntyneiden vaikuttamistoimielimissä.

Nuorisovaltuusto evästi valmistelijaa huomioimaan suunnitelmassa nuorten hyvinvoinnin tilanteissa, joissa perheissä on haasteita ja varmistamaan palveluissa keinoja, joilla arjen sujumista ja turvallisuutta voidaan edistää haasteista huolimatta. Asia on käsitelty perhe- ja sosiaalipalvelujen kanssa ja varmistettu, että asiaa huomioidaan erityisesti Alueellisessa lasten,

nuorten hyvinvointisuunnitelmassa. Lisäksi nuorisovaltuusto on tehnyt kannanoton kypärän käytöstä aiemmin ja asiaa tullaan viemään alueellisessa niin alueellisen opiskeluhuollon suunnitelman vastuutahoille sekä hyte-verkostossa tiedoksi kunnille, joissa on mahdollisuus vaikuttaa kypäräkäyttöön liittyviin toimintamalleihin.

Valmistelijan näkemys on, että sosiaali- ja terveyspalveluissa sekä yhdyspinnalla tapahtuvassa yhteistyössä nuorisovaltuuston evästyksellä on huomioitu tarpeenmukaisesti ja ne on sisällytetty alueellisen suunnitelman osioihin aiemmin kuvatulla tavalla.

Talous

Hyvinvointisuunnitelman toimepiteet ovat osa palvelujen omaa toimintaa.

Vaikutusten ennakkoarviointi

Vaikutusten ennakkoarviointi on erillisenä liitteenä.

Yhteenveto

Alueellinen hyvinvointisuunnitelma, eli Hyvinvoiva keskisuomalainen on laadittu laajasti eri toimijoiden kanssa ja sen kytköstä hyvinvointialueen strategiaan ja palvelustrategiaan on tiivistetty. Myös verkostoja on osallistettu huomioimaan tietopohjan tarkastelua ja teemakohtaisten tavoitteiden asettamista alueelliseen suunnitelmaan, jolloin asiantuntijatyö on huomioitu kattavasti suunnitelman tekemisessä. Laajalla yhteistyöllä saadaan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tavoitteet ja toimenpiteet yhtenäisemmiksi alueellamme ja pystymme toteuttamaan systemaattisemmin hyvinvoinnin ja terveyden edistämistötä tavoitteiden mukaisesti.

Toimivalta

Hallintosääntö 26§
Toimintasääntö 7§

Esittelijä

Palvelujohtaja, hyvinvointi ja kumppanuudet Peränen Nina

Päätösehdotus

Nuorisovaltuusto antaa kokouksessaan lausunnon alueellisesta hyvinvointisuunnitelmasta 2026-2029.

Kokouskäsitely:

Palveluvastaava Marja Lehtoranta osallistui kokoukseen klo 17:15 asian käsittelyn aikana.

Urho Vihriälä poistui kokouksesta klo 17:25 asian käsittelyn aikana.

Hyvinvointipäällikkö Susanna Mutanen poistui kokouksesta klo 17:30 asian esittelyn jälkeen.

Päätös

Nuorisovaltuusto päätti antaa liitteenä olevan lausunnon alueellisesta hyvinvointisuunnitelmasta 2026-2029. Pöytäkirja tarkastettiin tämän pykälän osalta kokouksessa.